

Oppdrag nr. 345 til Helsedirektoratet om fornyet vurdering av unntak for internasjonale idrettsarrangementer i Norge

Regjeringen besluttet 21. januar 2021 videreføring av covid-19-forskriftens regulering i §6 f av internasjonale kamper i håndball og fotball, eksklusiv futsal, og utvidelse av bestemmelsen til å omfatte World Cup-arrangementer i ski nordiske grener, alpint og skiskyting vinteren 2021. Unntak for innreisekarantene for arbeidsreisende ved testing i forbindelse med internasjonale idrettskonkurranser ble 24. januar besluttet opphevet, midlertidig fram til 31. januar. Som følge av innskjerpede innreiseregler til Norge iverksatt fra kl. 24:00 torsdag 28. januar og gjeldende for 2 uker, er opphevelsen av unntak i covid-19 forskriften § 6 f første ledd bokstav a og b for internasjonale idrettsarrangementer besluttet forlenget tilsvarende fram til medio februar. Det vises for øvrig til oppdrag 286 del 1 og 2, samt til pågående arbeid med oppdragets del 3.

Helsedirektoratet bes i samråd med FHI om en fornyet vurdering av videre unntak fra innreise- og karantenerregler etter covid-19-forskriften § 6 f første ledd bokstav a og b for internasjonale idrettsarrangementer som er planlagt avholdt i Norge, jf. vedlagte liste.

- World Cup-arrangementer ski nordiske grener, alpint og skiskyting i mars.
- Internasjonale kamper i fotball og håndball som avholdes i vinter.

Det bes om at vurderingen gjøres i lys av smitteutviklingen nå og mulige utsikter framover, og at det anslås et ev. tidspunkt for når unntaket kan gjeninnføres etter medio februar, samt anføres under hvilke smittevernrelaterte vilkår og smittesituasjon dette kan skje.

Frist for oppdraget settes til **mandag 8. februar kl. 16:00**

Kontaktperson: Vigdis Rønning (vr@hod.dep.no) eller 90 10 35 92 og Vegard Pettersen (vp@hod.dep.no).

Vi ber om at svar på oppdrag sendes krisestab_ny@hod.dep.no med kopi til kontaktpersonene som angitt over.

Folkehelseinstituttets vurdering

Epidemiologisk situasjon:

Smittesituasjonen i Norge og internasjonalt er på nåværende tidspunkt svært usikker. Mange land har høye smittetall. I Norge har smittetallene de foregående ukene gått ned, trolig på grunn av de strenge smitteverntiltakene som ble innført i begynnelsen av januar, men situasjonen preges imidlertid av usikkerhet knyttet til ulike virusvarianter og deres betydning for smittesituasjonen i Norge i tiden fremover. ECDC anser at nye virusvarianter finnes i de fleste europeiske land og de finnes nå også i Norge. Det fremstår som nokså uunngåelig at virusvariantene overtar etter

hvert også her. Hvis disse mer smittsomme variantene får større utbredelse, vil det kreve mer å holde epidemien under kontroll.

Data fra overvåking og modellering viser en betydelig nedgang i smittespredning siste tre uker, og en tydelig nedgang i antall nye sykehusinnleggelser siste uke. Det har vært en markant reduksjon i antallet smittede per uke i Norge de siste ukene, og andelen registrert smittet i utlandet har økt noe. Der hvor informasjon er tilgjengelig, indikerer data at andelen kjent smittet i utlandet økte fra 7 % i uke 53 til 19 % i uke 1 og 2, og var 12 % i uke 3 og 8% i uke 4. Overvåkingsdata indikerer at antall og andel smittet i utlandet økte i uke 1 og 2, og viste en nedgang i uke 3 og 4. Datagrunnlaget er imidlertid mangelfullt. Obligatorisk testing ved ankomst bidrar trolig til at vi nå fanger opp en større andel av de som er smittet i utlandet, og det bidrar også til at de identifiseres tidligere, før de smitter andre.

Vurdering:

Det er svært vanskelig å si noe om hvordan smittesituasjonen i Norge og internasjonalt vil utvikle seg de kommende ukene. Det er mange faktorer som påvirker dette, blant annet hvor stor utbredelse ulike virusvarianter får, hvor smittsomme disse er, hvor strenge øvrige smitteverntiltak er, etterlevelse av tiltak i befolkningen, vaksinasjonstempo mv. Vi vet foreløpig ikke heller hvor mange som vil bli vaksinert i månedene frem til sommeren og hvilken betydning vaksinasjon vil ha for smitteverntiltakene på ulike tidspunkt. Vi vet ikke når det er aktuelt med gradvis lemping av innreiserestriksjonene, og når det kan bli aktuelt å gjeninnføre unntaket fra de generelle karantenebestemmelsene for toppidretten.

FHI anbefalte i risikovurderingen om nye virusvarianter 27.1 at man forsøker å forsinke introduksjon og spredning av de nye mer smittsomme virusvariantene i Norge så lenge som mulig med forholdsmessige tiltak. Målet med å forsinke etableringen av mer smittsomme virusvarianter, og særlig den engelske, sørafrikanske og brasilianske varianten i Norge, er at flere er vaksinerte før virusvarianten begynner å spre seg og blir den dominerende varianten i Norge. Når gode systemer for effektiv karantene (og eventuelt testing etter 7 døgn) er på plass, anbefaler FHI en lemping av innreiserestriksjonene. Enhver lemping av reiserestriksjoner medfører likevel noe økt risiko for import av smitte også av nye virusvarianter, og tidspunkt for lemping må vurderes opp mot epidemiologisk situasjon nasjonalt og internasjonalt samt hvor godt implementert de risikoreduserende tiltakene er.

For internasjonale idrettsarrangementer i Norge er det en forutsetning at dagens innreiserestriksjoner endres. For at det skal være mulig å gjennomføre arrangementene ønsker NIF og særforbundene i tillegg unntak fra de generelle karantenebestemmelsene for toppidrettsutøvere som deltar, slik som ble gitt i covid-19 forskriftens §6f som nå er opphevet.

Det må gjøres en vurdering av hvilke grupper det er aktuelt å lempe på tiltak for. Jo flere som får lemping av tiltak, jo mer vil risikoen for importsmitte øke. Smittevern faglig bør unntak fra karantene begrenses og dersom det gis unntak bør det følges opp på alternativ måte. Dersom det gis unntak for innreisekarantene for toppidrettsutøvere vil testing ved ankomst samt karantene fram til dag 3, test på døgn 3, og fritidskarantene fra døgn 3 ved negativ PCR test være et alternativt tiltak med en moderat til sterk risikoreduserende effekt (Viser til oppdrag 286 del 1 og 2). For at en slik risikoreduserende effekt vil være mulig å oppnå er det en forutsetning at det foreligger endelig godkjenning av smittevernprotokollene for arrangementene.

Toppidrettsutøvere lever generelt mer skjermet/med strengere smitteverntiltak enn andre. Det vil være ulik smitterisiko forbundet med ulike idretter, avhengig av om de gjennomføres utendørs/innendørs, er kontaktidretter eller ikke og om de er lagidretter/individuelle idretter.

Utøvelse av individuelle utendørsidretter representerer en lavere risiko for smittespredning enn idrettsarrangementer innendørs. Ved de aktuelle toppidrettsarrangementene vil det trolig først og fremst være en risiko for smitte innad i utøvergruppen, men også til deres nærmeste støtteapparat og til en viss grad til lokalsamfunnet. Dersom det finnes gode smittevernprotokoller og man sørger for god etterlevelse, deltakerantallet utover utøvergruppen minimeres og det unngås tett kontakt mellom deltakere/utøvere/støtteapparat som ankommer arrangementet fra utlandet og lokale arrangører/frivillige og andre, samt at det foreligger en risikovurdering av selve arrangementet (jmf verktøy for risikovurdering av arrangementer på våre nettsider) så vil risikoen for videre smittespredning kunne begrenses.

Covid-19-forskriften gir en rekke unntak fra innreisekarantene for ulike grupper. Smittevern faglig bør unntakene snevres inn og systematiseres, slik at det gis færre unntak for særgrupper. Det er mange grupper som ønsker unntak fra karantene reglene og samlet sett vil mange unntak kunne føre til økt risiko for importsmitte.

Konklusjon/oppsummering

- Smittesituasjonen i Norge er ustabil og det er svært vanskelig å si hvordan situasjonen vil utvikle seg de kommende ukene.
- Enhver lemping av reiserestriksjoner medfører økt risiko for import av smitte og nye virusvarianter. Risikoen for importsmitte henger sammen med antallet reiser til Norge, og situasjonen i landene de reisende reiser fra.
- Vi vet ikke når det er aktuelt med lemping av innreiserestriksjoner og unntak fra karantenebestemmelsene for toppidretten. Dette må sees i sammenheng med generelle vurderinger av behov for strenge innreiserestriksjoner, jfr oppdrag 343. Det må gjøres en vurdering av hvilke grupper det er aktuelt å lempe på tiltak for. Jo flere som får lemping av tiltak, jo mer vil risikoen for importsmitte øke.
- Dersom det gis unntak for innreisekarantene for toppidrettsutøvere vil testing ved ankomst samt karantene fram til dag 3, test på døgnet 3, og fritidskarantene fra døgnet 3 ved negativ PCR test ha en moderat til sterk risikoreducerende effekt.
- Utøvelse av individuelle utendørsidretter representerer en lavere risiko for smittespredning enn idrettsarrangementer innendørs.

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.